

Uşak Ekonomisi ve Yerel Dinamiklerin Rolü*

Oytun MEÇİK**

Erhan GENÇ***

Mustafa KARABACAK****

Özet

Günümüz çağdaş toplumlarının en belirgin özelliklerinden biri kent yaşamıdır. Ekonomik, kültürel ve siyasi yapının küreselleşmesi, ülkelerdeki yapısal dönüşüm ile birlikte kabuk değiştiren toplumda kentsel nüfusun ön plana çıkmasına ve kırsal nüfusu aşmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda kentler; küresel, bölgesel, ulusal, yerel ilişkilerin etkileşimi için odak noktasıdır.

Küreselleşme sürecinin ekonomik etkileri ile kentler, sürdürülebilir kent ve küresel kent gibi kavramlarla değerlendirilmeye başlamış ve küresel gelişmelere doğrudan bağlı olan kentlerin tüketim mekânları haline gelmesi ile kente bakışın değişiminin gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma ile Uşak'ta kent, ekonomi ve yerel dinamikler bağlamında mevcut durumun ortaya konulması ve stratejik adımların belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada kavramsal açıklamaların yanı sıra, Uşak İline ilişkin veriler, durum tespitleri, sonuçlar ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent ekonomisi, Yerel ekonomi, Yerel Dinamikler, Uşak.

Uşak Economy and the Role of Local Dynamics

Abstract

Urban life is one of the most prominent features of today's modern life. Globalization of economic, cultural and political structure causes the urban population to come in top prominence and exceed the rural population in the society in the countries experiencing structural change. In this context, cities are the focal point for the interaction of global, regional, national, local relations.

*Bu çalışma 13-15 Ekim 2011 tarihlerinde düzenlenen II. Uşak Sempozyumu'nda sunulmuş olan "Uşak'ta Kentleşme, Ekonomi ve Yerel Dinamikler Bağlamında Stratejik Adımlar" isimli bildirinin gözden geçirilmiş ve yeniden ele alınmış hâlidir.

** Araştırma Görevlisi, Uşak Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü

*** Araştırma Görevlisi, Uşak Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

**** Araştırma Görevlisi, Uşak Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü

With the effects of globalization the cities has begun to be evaluated by the concepts such as sustainable cities and global cities. The cities that are directly connected with global developments have become places of consumption. As a consequence it has become necessary to develop a new point of view for the cities.

In this study it has been aimed to reveal the current situation and determine the strategic steps in the context of economy and local dynamics in Uşak city. In the study it has been given the conceptual explanations as well as data belong to Uşak city, due diligence, results and solutions suggestions.

Keywords: Urban Economics, Local Economy, Local Dynamics, Uşak.

Giriş

Küresel ekonomik yapıdan aşağılara doğru inildikçe, coğrafi olarak bazen bölgelerin bazen de kentlerin ekonomik gelişmişliğinin ele alınmasında, bölgesel iktisat penceresinden bakılması yararlı olmaktadır. Genel olarak, ekonomilerin gelişmişlik açısından ikiye ayrılması halinde, gelişmiş ve az gelişmiş ekonomilerden söz edilebilir. Bu noktada, G. Myrdal'ın *az gelişmişlik kısır döngüsü* olarak adlandırdığı olguya dikkat çekmek gerekmektedir. Bu olgu ile ifade edilen, gelişmiş bölgeler ile ilişkilerinden zararlı çıkan ve böylece gelişmesi sınırlanan bölgelerin, gelişmelerini harekete geçirecek altyapıyı tamamlama olanaklarından yoksun olmaları durumudur. Böyle bir durumda, mevcut yetersiz altyapının geliştirilememesi, gerekli dinamizmin ortaya çıkmasına mani olmakta ve yoksulluk yoksulluğu doğururken, geri kalmışlık kısır döngüsünün kırılması güçleşmektedir (Dinler, 2008: 111).

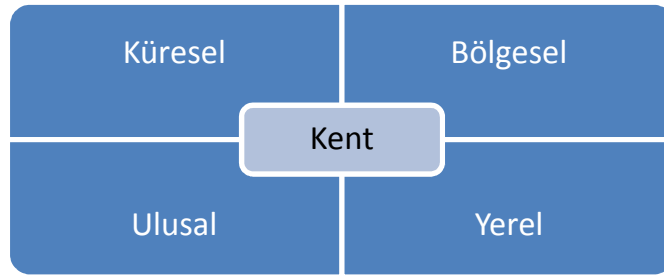
Az gelişmişlik kısır döngüsü, bir kent ya da bölge için uç bir örnek olarak ele alınsa dahi, literatürdeki çalışmalar ve araştırma sonuçları açık bir şekilde göstermektedir ki; belirli açılardan dezavantajlı hale gelmiş olan kent ya da bölgelerin istenilen gelişmişlik noktasına taşınabilmesi, buralara yönelik politikalar belirlenerek, stratejik adımlar atılmasına bağlıdır.

Bu kapsamda çalışmada, Uşak'ın; kent, ekonomi ve yerel dinamikler bağlamında mevcut durumunun ortaya konulması ve stratejik adımların belirlenmesi yoluyla kentin geleceğini şekillendirecek kritik noktalara dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Kent Ekonomisi

Günümüzde çağdaş toplum yaşantısının en belirgin özelliklerinden bir tanesi kent yaşamıdır. Gelişmekte olan ülkelerdeki yapısal dönüşüm ile birlikte kabuk değiştiren toplumda kentsel nüfus ön plana çıkarak kırsal nüfusu aşmaktadır (Göymen, 1997: 15). Yaşanan değişim ve dönüşüm sürecini meydana getiren etkilerin başında ekonominin, kültürel ve siyasi yapının küreselleşmesi gelmektedir. Bu bağlamda, kentlerin; küresel, bölgesel, ulusal, yerel ilişkilerin etkileşimi için odak noktası olduğu belirtilebilir (Keyman ve Koyuncu Lorasdağı, 2010: 13,20).

Şekil 1: Farklı Ölçeklerin Kesişiminde Kent
Kaynak: Keyman ve Koyuncu Lorasdağı, 2010: 20.

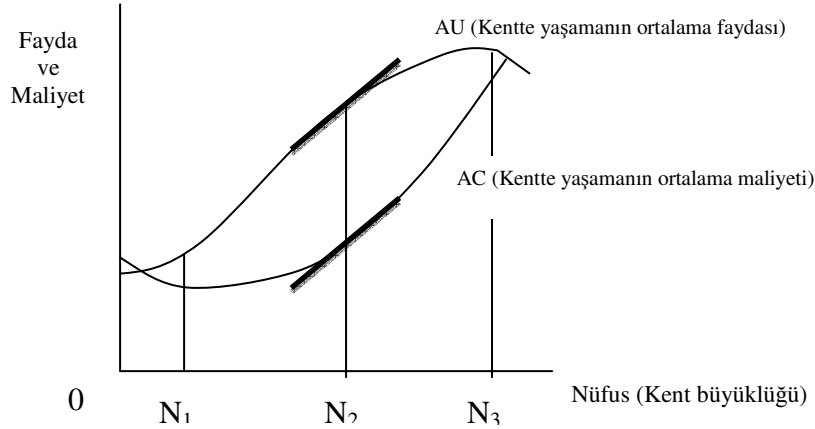
Kent kavramı “farklı sosyal sınıflardan oluşan bir toplumun, yapay çevreyi doğal çevreye egemen kıldığı bir ortamda ve kentsel yaşam kurallarına uygun olarak yaşamlarını sürdürdükleri bir yerleşme yeri” olarak tanımlanmaktadır. Kentler, tarihin değişik dönemlerinde farklı sosyo-ekonomik işlevleri üstlenen dinamik yapılara sahiptir. Kentlerin ele alınmasında yararlanılan ölçütler; nüfus, yönetsel sınır ve yapı, ekonomik ve sosyolojik nitelikler olabilmektedir (Ertürk ve Sam, 2009: 39,41).

Kentlerin sermaye ve emek başta olmak üzere, çeşitli sosyo-ekonomik dinamiklerin farklı mekânsal örgütlenmeler ile bir arada bulunduğu, birlikte yaşam sürme ve çalışmaya dayalı bağımlılık ilişkilerini içeren bir kapsayıcı olarak düşünülmesi mümkündür. Bu doğrultuda, kentin toplum için içerisinde yaşanan bir fiziki yapı olmaktan daha öte, farklı ritimleri bir arada tutabilen, yabancılarla karşılaşılabilen ve farklı kültürlerin birlikteliğine hoşgörü ile bakılan, etkin sivil topluma sahip bir yapı olduğu vurgulanmalıdır (Keyman ve Koyuncu Lorasdağı, 2010: 29).

Kentlerin ya da bölgelerin kalkınma süreçlerinde göz ardı etmemeleri gereken üç önemli unsur bulunmaktadır. Bunlar; kent kimliğinin belirlenmesi, yerel yönetimin hizmet alanı ile ilgili yelpazesini ve hedef kitlesini doğru tanımlaması ve strateji tespitinin işbirliğine dayalı olarak oluşturulmasıdır (Çarkçı, 2007: 28). Bu unsurlara paralel şekilde, kent yönetimine ilişkin yeni anlayışların eseri olarak *kent kültürü*, *kentli hakları* gibi kavramlar ön plana çıkmış ve kent planlama ilkelerindeki değişim ve esneklik arayışları *stratejik planlama* kavramını gündeme getirmiştir. Küreselleşme sürecinin etkileri ile kentler, *sürdürülebilir kent* ve *küresel kent* gibi kavramlarla değerlendirilmeye başlanmış ve küresel gelişmelere doğrudan bağlı olan kentlerin tüketim mekânları haline gelmesi ile kente bakışta değişim gerekliliği ortaya çıkmıştır (Ertürk ve Sam, 2009: 110,112).

Günümüzde bireylerin büyük bir bölümünün yaşamını sürdürdüğü kentlerin iktisadi perspektifte değerlendirilmesi, optimal kent büyüklüğünün belirlenmesini gerektirmektedir. Zira kentlerin gelişmesi toplumların ortak arzusu iken, büyük kentlerin yaşamı güçleştirici ve maliyetleri arttırıcı olumsuz sonuçlar da doğurduğu görülmüştür. Optimal büyüklüğün saptanmasında toplum, firmalar ve yerel yönetimler için farklı ölçekler söz konusudur. Ancak insan odaklı bir tutum ile kentteki bireyler yönünden en uygun kent ölçeğinin saptanabilmesi için, kentteki yaşamın ortaya çıkardığı fayda ve maliyet farkının fayda lehine en fazla olduğu ölçeğin saptanması gerektiği belirtilebilir (Dinler, 2008: 155).

Şekil 2’de kent yaşamının bireyler için faydası ve maliyetini gösteren iki eğri bulunmaktadır. AC ile AU, N₁ ve N₃ kent büyüklükleri düzeylerinde kesişmektedir. Bu kesişme noktalarından ilki minimum kent büyüklüğünü, diğeri ise maksimum kent büyüklüğünü ifade etmektedir. Bireyler için bir kentte yaşamının rasyonel bir karar olması, N₁ ve N₃ aralığındaki kent büyüklüğü durumunda mümkün olmaktadır. Dolayısıyla bu aralıkta bireyler için kentte yaşamının ortalama maliyeti, kentte yaşamının ortalama faydasından küçük olmakta ve elde edilen net fayda pozitif olduğundan, bireyler için kentte yaşamının avantajından söz edilebilmektedir. Net faydanın en büyük olduğu, yani iki eğri arasındaki farkın en fazla olduğu N₂ düzeyinin ise kentte yaşayanlar için optimal kent büyüklüğü olduğu belirtilebilir.

Şekil 2: Optimal Kent Büyüklüğü

Kaynak: Dinler, 2008: 155.

Kentlerin yapılandırılması ile ilgili bilimsel yaklaşımlara duyulan ihtiyacın temeli basit şekilde “doğa ve kültürle var olmaya” dayanmaktadır. Bir ülkede sorunların azalması, sağlıklı bir gelecek yaratılması, doğanın yarattığı koşulların dikkate alınması isteniyorsa yeni bir planlama ve örgütlenmenin yapılması gerekmektedir. Bunun da; her ölçekte planlama ve uygulamaya başvurulması, ortaklaşa hareket edilmesi, başarılı sonuçların paylaşılması, verilerin eğitim ortamına aktarılması, kuşaklararası bağları sıklaştırma ile mümkün olacağı belirtilmektedir (Sözen, 2007: 57).

Yerel Dinamikler

Küreselleşmenin etkisi ile ekonomik dinamikler daha karmaşık bir hale gelmiştir. Bu süreçte, bölgesel ve yerel ekonomiler ekonomik yapılanma ve gelişmenin temeli kabul edilmiştir. Gelişmekte olan bir ekonomi olan Türkiye'nin, mevcut üretim yapısı ve teknoloji seviyesinin gelişmiş ülkelere kıyasla düşük seviyede olması, bölgesel gelişme araçlarının ekonominin mekânsal organizasyonunda kritik bir role sahip olmasına neden olmaktadır (DPT, 2008: 16). Bölgelerarasındaki mevcut farklılıkların aynı zamanda geri kalmışlığın ve rekabet edebilirlikten yoksunluğun da nedeni olarak ortaya konulması, bölgelerarası dengesizliklerin giderilmesi amacıyla bölgesel rekabet gücünün artırılmasına yönelik politikaların üretilmesini gerektirmektedir (Özer, 2010: 128).

Küreselleşme ile bölgesel boyutta rekabetçiliğin ön plana çıkması, yerel dinamiklerin küresel rekabet şartlarına uyumu sağlayan bir avantaj olarak değerlendirilmesini gündeme getirmiştir. Yerel aktörlere ve bölgesel gelişme stratejilerine dayalı yerel ölçekli bir ekonomik kalkınma, bir bölgede

mevcut bulunan doğal, ekonomik, kültürel ve teknolojik kaynakların optimal şekilde kullanımını öngörmektedir (Meçik ve Nalbantçılar, 2011: 56). Yine kentler arası karşılaştırmalı üstünlükler yaklaşımına göre; kuruluş yeri üstünlükleri, ulaşım, yerel teşebbüs ruhu ve teknolojik gelişme ile buluşların mekânsal dağılımı olmak üzere dört temel etmenden söz etmek mümkündür (Ertürk ve Sam, 2009: 123).

Ekonomide zaman içerisinde meydana gelen dönüşüm, geleneksel ve yeni ekonominin bölgesel gelişmeye yönelik araçlarının farklılaşmasına neden olmuştur. Tablo 1’de yer alan bu araçlar; yeni ekonomiye geçilmesi ile birlikte teknolojinin, yenilikçiliğin ve ortaklaşa hareketin ön plana çıktığı bir yol izlemektedir.

Tablo 1: Geleneksel ve Yeni Ekonominin Bölgesel Gelişme Araçları

Kavramlar	Geleneksel Ekonomi	Yeni Ekonomi
Temel altyapı	Enerji, su, yol, demiryolu, liman, havaalanı	Telekomünikasyon, çok-işlevli platformlar, geniş bant internet
Yerel altyapı	Endüstriyel parklar, iş kuluçkaları, teknoparklar	Lojistik alanlar, internet kuluçkaları, sanal ağlar
İnsan kaynakları	Eğitim ve öğrenim, engelli adaptasyonu, mesleki eğitim	Bilgi, sürekli öğrenme, ticaret gereklilerinin önceden tespiti
İşletme destek politikası	Sübvansiyon, vergi indrimi, özel destekler, danışma servisleri, denetim, danışmanlık hiz.	Finansal mühendislik, ortaklaşa destek, uzman desteği/özel destekler
Potansiyel bölge yatırım çekiciliği	İş yaratma, değişken yatırım araştırmaları, rekabet avantajları	İç girişimcilik, işletmeler arası işbirliği, kümelenme
Kamu yönetiminin rolü	İş desteği, yerel kaynakların fiyatlandırılması, kamu hizmeti, değerlendirme, öncelikler tanıma, anlaşmalar sağlama	Ortaklık, yönetim, bölgesel araştırmalar, teknolojik izleme, ekonomik istihbarat, sürdürülebilir kalkınma, kamu-özel kesim ortaklıkları, örnek edinme, kamu harcamaları fayda/maliyet oranı, entegrasyon stratejileri, yenilikçilik

Kaynak: DPT, 2008: 17.

Türkiye’de bölgelerarası dengesizliği gidermeye yönelik faaliyet gösteren kalkınma ajansları da bölgesel/yerel dinamikleri harekete geçirmeyi hedeflemektedir. Ancak bölgesel rekabet gücünü arttırmaya odaklanan ve yatırımları bölgeye çekmeyi hedefleyen kalkınma ajanslarının diğerleri ile rekabet içerisinde olması, bölgelerarası dengesizliklerin giderilmesi amacını geri planda bırakabilecektir. Küresel boyuttaki rekabet için, bölge bazında öne çıkan sektörleri göz önünde bulunduran stratejilerin belirlenmesini öngören politikalar üretilmesi gerekmektedir (Özer, 2010: 138-139).

Kentsel boyutta yerel dinamiklerden yararlanılması; kültüre, ekonomiye ve mekânsal oluşuma bilinç ve rekabet yetenekleri kazandırmakla mümkün olmakta ve böylece yerel kimliğin korunmasının yanında yerel niteliklerden güç kazanılmaktadır. Ancak bilginin korunması ve verimli kullanılabilmesi, gerekli kurumsal yapının oluşturulması ile mümkün olmaktadır. Kurumsal yapının oluşturulmasını, yerel işletmelerin teknolojik yenilik bilinci kazanması, ar-ge faaliyetlerini yürütmeleri ve üniversite-sanayi işbirliğinin sağlam temellere dayalı olarak kurulması izlemektedir. Zira oluşturulan yapı, araştırmacılara ve işletmelere bilgi hizmeti sağlamaktadır (DurnaKezik, 2010: 131-132).

Günümüz modern toplum yapısı, kentlerin ekonomik boyutlarını da kapsayacak şekilde yaşanabilirliği daha fazla öne çıkaran bir yaklaşıma sahiptir. Bir kentin yaşanabilirliğinde rol oynayan en önemli faktörlerden bir tanesi *kent markası*dır. Kentlerin marka haline getirilmesinde kentin tarihi, coğrafi yapısı, kültürel özellikleri, ekonomisi önemli birer altyapı unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Bir kentteki tarihi ve kültürel değerlerin ve fiziki mekânda varlığını sürdüren mimari eserlerin, kentin markalaşması ve dışarıya tanıtımı amacıyla kullanılması ticari getiriden çok, geleceğe dönük beklentiler içermektedir (Çarkçı, 2007: 62,65).

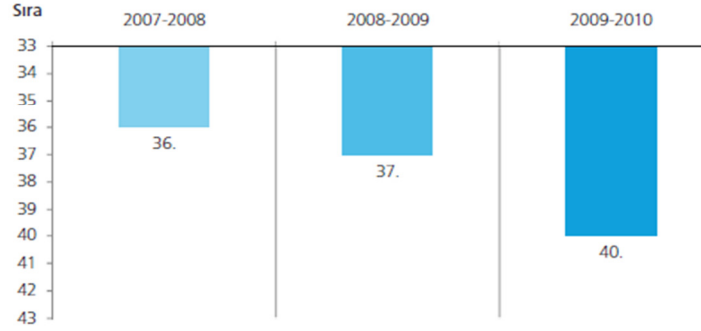
Uşak Ekonomisi ve Sosyo-Ekonomik Durum

Uşak İli Rekabetçilik ve Yaşanabilirlik Göstergeleri

Uşak’ın kent, ekonomi ve yerel dinamikler bağlamında mevcut durumunun ortaya konulması ve stratejik adımların belirlenmesi, kentin geleceğini şekillendirecek kritik noktalara dikkat çekilebilmesini mümkün kılacaktır. Bu doğrultuda, kentle ilgili resmi istatistiklerin yanı sıra çeşitli verilerden yararlanılmıştır.

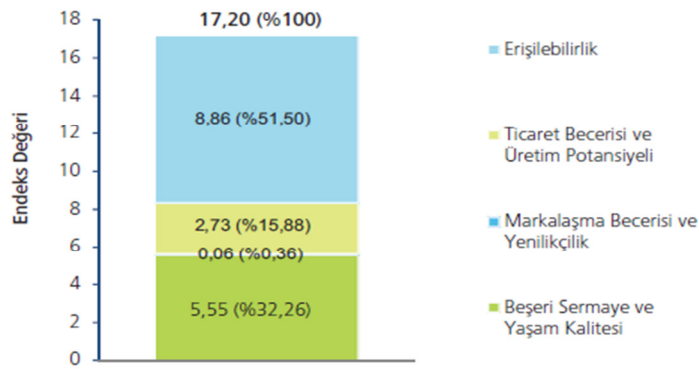
Şekil 3’de yer alan son üç döneme ilişkin İllerarası rekabetçilik endeksi sıralamaları incelendiğinde, Uşak’ın genel endeks sıralamasının sürekli şekilde gerilediği görülmektedir. Bunda en önemli rolün, Ticaret

Becerisi ve Üretim Potansiyeli alt endeksindeki gerilemeye ait olduğu görülmektedir. Belirtilen alt endekste gerilemenin nedeni ise kullanılan kredi miktarı, ihracat hacmi ve ildeki toplam kamu yatırımı (enerji ve haberleşme-ulaştırma hariç) sıralamalarındaki gerilemelerdir (URAK ve Deloitte, 2011).

Şekil 3: Uşak İlının Genel Endeks Bazında Sırasının Yıllara Göre Değişimi
Kaynak: URAK ve Deloitte, 2011.

Uşak'ın erişilebilirlik alt endeksinin oluşumunda rol oynayan; kişi başına ADSL aboneliği sayısı ve kilometrekare başına düşen araç sayısı bakımından görece başarısı, haberleşme ve ulaştırma alanındaki kamu yatırımlarının yetersizliğine karşın, endeksin, diğer alt endekslere nazaran daha iyi bir sonuç vermesini sağlamıştır. Kentin genel endeksteki yerine etki eden, alt endekslere Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi görece olarak ikinci en fazla katkıyı sağlayan endeks olurken, bunu Ticaret ve Becerisi ve Üretim Potansiyeli ile Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik izlemektedir.

Şekil 4: Uşak'ın Genel Endeks Değerinin Alt Endekslere Dağılımı
Kaynak: URAK ve Deloitte, 2011.

Tablo 2: Uşak – İllerarası Rekabetçilik Endeksi 2009-2010

Genel Endeks Sırası: 40
Genel Endeks Değeri: 17,20
Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Alt Endeksi Sırası: 32
Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi Sırası: 38
Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli Alt Endeksi Sırası: 57
Erişilebilirlik Alt Endeksi Sırası: 40

Kaynak: URAK ve Deloitte, 2011.

“81 İlin Yaşam Kalitesi Araştırması 2011” sonuçları incelendiğinde ise Uşak’ın bir önceki yıla göre 23. sıradan 27. sıraya gerilediği görülmektedir. Kent özelindeki sonuçlar, Uşak’ın ekonomi verilerinin görece olarak iyi durumda olduğunu göstermekte ve kişi başına düşen banka mevduatında 9., otomobil sahipliğinde 11. ve konut zenginliğinde 14. sırada yer aldığını ortaya koymaktadır. Kentteki işsizlik oranı yüzde 7,8, istihdam oranı yüzde 44,7 ve kişi başına düşen kamu yatırımı 122TL’dir (Mavi, 2011: 74).

Uşak’ta yükseköğretimin, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin geliştirilmesi, görece olarak yeni kurulmuş olan üniversitenin, farklılık (*diversity*) anlayışına bağlı olarak şekillendirilmesine bağlıdır. Bu doğrultuda, üniversitenin bölgesel ve yerel şartlara yönelik olarak şekillendirilmesi ve mevcut kalıptan çıkmış üniversite motifinden farklılaştırılması gerekmektedir (Yamaç, 2009: 375-376). Bunun için kente ilişkin potansiyelin ve gereksinimlerin farkındalığının artırılması ve stratejik adımların bu yönde atılması doğru olacaktır.

Yine Uşak’ta kentsel dönüşüme yönelik değerlendirmeler, projenin kentin fiziksel ve sosyal bütünlüğünü sağlayacağını ifade etmekte ve alanın daha fazla kullanıcıya hitap edebilecek çağdaş yaşam alanları ile donatılarak kentliler için doğa ile bütünleşik yeni ortamlar sağlayarak, kentin geleceğinin şekillenmesinde olumlu etkiye yol açacağını vurgulamaktadır (Koçan, 2011: 136).

Uşak İli Sosyo-Ekonomik Göstergeleri

1953 yılında il olan Uşak, Ege bölgesi ile İç Anadolu bölgesinin birbirinden ayrıldığı iç batı Anadolu eşiğinin batı kenarında bulunan, toplamda 5 ilçesi olan, 5.241 Km² yüzölçümüne sahip bir ildir (Özav, 2005: 23). Uşak, İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırmasına göre; Afyonkarahisar, Kütahya ve Manisa’nın da dâhil olduğu TR33 Bölgesinde yer almaktadır. Bölge, ülke nüfusunun %4,078’lik kısmını oluştururken, bölge nüfusunun

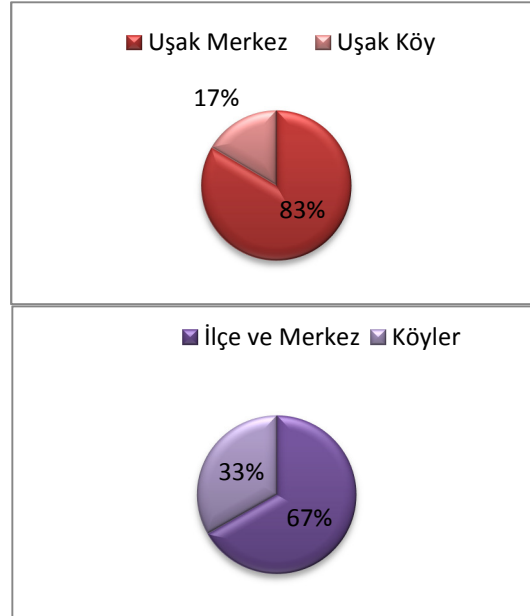
%11,24'ünü ise Uşak oluşturmaktadır. Uşak, bölge içerisinde en düşük nüfusa sahip şehir olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 3: Uşak İli Nüfus Bilgileri

	Kadın	Erkek	Toplam
Uşak (Merkez)	90.392	90.022	180.414
<i>Köy Toplamı</i>	17.823	17.935	35.758
Banaz (Merkez)	7.834	7.536	15.370
<i>Köy Toplamı</i>	11.245	10.873	22.118
Esmek (Merkez)	6.937	6.804	13.741
<i>Köy Toplamı</i>	11.499	11.080	22.579
Karahallı (Merkez)	2.188	2.205	4.393
<i>Köy Toplamı</i>	3.774	3.583	7.357
Sivaslı (Merkez)	3.402	3.351	6.753
<i>Köy Toplamı</i>	7.492	7.460	14.952
Ulubey (Merkez)	2.455	2.444	4.899
<i>Köy Toplamı</i>	4.914	4.771	9.685
Köy Genel Toplam	56.747	55.702	112.449
İlçe ve Merkez Toplam	113.208	112.362	225.570
Genel Toplam	169.955	168.064	338.019

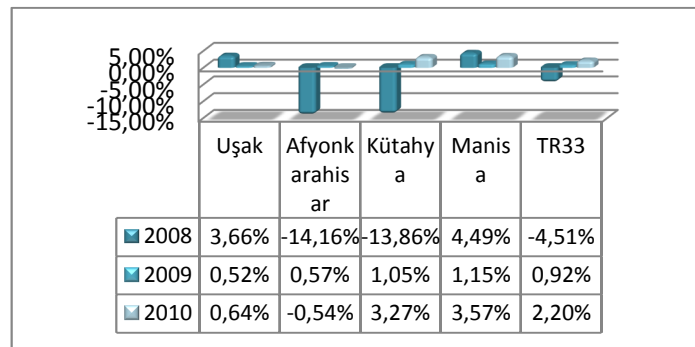
Kaynak:Uşak İl Özel İdaresi, 2011.

Uşak ilinin 2010 yılına ait nüfus bilgilerinin verildiği Tablo 3 incelendiğinde, merkezinde 180.414 kişinin bulunduğu Uşak'ın, ilçeleri ile toplam nüfusunun 225.570 kişi, köy ve kırsal alan nüfusunun da dâhil edildiği durumda ise Uşak ili nüfusunun 338.019 kişi olduğu görülmektedir.

Grafik 1: Uşak'ta Nüfusun Dağılımı
Kaynak: TÜİK, 2011.

Uşak ili kent merkezi ve ilçeleri nüfusunun, toplam nüfusun yaklaşık %67'sini, köy ve kırsal alanda yaşayanların ise toplam nüfusun %33'ünü oluşturduğu söylenebilir. Uşak merkeze bakıldığında ise köyde ve merkezde yaşayan nüfus arasındaki farkın daha da arttığı görülmektedir. Uşak merkez ilçesinde yaşayan nüfusun %17'si köylerde, %83'ü ise merkezde yaşamaktadır.

Grafik 2: TR33 Bölgesi İllerinde Nüfus Artış Hızları
Kaynak: TÜİK, 2011.

Grafik 2'ye göre bölgenin tamamında nüfus artış hızının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bölge genelinde nüfus artış hızı 2000-2008 yılları arasında %4,51 olarak gerçekleşirken, 2009 yılında %0,92 ve 2010 yılında ise %2,20 olarak gerçekleşmiştir. Bu süreçte, bölgede nüfusu en hızlı artan il Manisa olurken, Uşak'ın nüfus artış hızı ise yıllara göre sırasıyla %3,66, %0,52 ve %0,64 olmuştur. TÜİK verilerine göre, Uşak ili nüfusunun ilk nüfus sayımı yapıldığı 1927 yılından 2000 yılına kadar yaklaşık olarak 8 kat arttığı görülmektedir (Karakoç, 2007: 7). Ülke bazında Uşak nüfusu değerlendirildiğinde; kentin 1980'de 247.224 kişilik nüfusu ile ülke genelinde nüfus bakımından 60. konumda iken, 2000'de 322.313 kişilik nüfus ile 58. sırada yer aldığı görülmektedir (Genç, 2004: 17). 2010 verilerine göre ise Uşak, 338.019 kişilik nüfusu ile iller sıralamasında 52. sırayı almıştır (Uşak İl Özel İdaresi, 2011).

Tablo 4: TR33 Bölgesi Göç İstatistikleri

	Bölge	Aldığı	Verdiği	Net Göç	Net Göç
	İl	Göç	Göç		Hızı (%)
2008	TR33	69.962	82.865	-12.903	-4,42
	Uşak	8.998	9.562	-564	-1,67
2009	TR33	64.814	76.198	-11.384	-3,86
	Uşak	8.693	9.644	-951	-2,83
2010	TR33	65.521	80.768	-15.247	-5,06
	Uşak	8.666	10.222	-1.565	-4,65

Kaynak: TÜİK, 2011.

TR33 bölgesinin ve Uşak'ın ortalamasının oldukça altında bir nüfus artış hızına sahip olmasının nedeni, bölgenin ve Uşak'ın ülkenin batı kesiminde yer almasına rağmen göç veren bir konumda olmasıdır. TÜİK verilerine göre, 2008 yılında bölgede %4,42 oranında net göç gerçekleşirken, Uşak'ta %1,67 oranında gerçekleşmiştir. 2009 yılında bu oranlar bölgede %3,86, Uşak'ta %2,83, 2010 yılında ise bölgede %5,06, Uşak'ta ise %4,65'dir.

- Ekonomik Durum

Uşak ekonomisi incelendiğinde, genel ekonomik yapının tarım ve sanayiye dayandığı anlaşılmaktadır. Ekonominin sanayi ayağı değerlendirildiğinde, önemli devlet yatırımı olmamasına rağmen girişimci özelliği ile Türkiye'nin büyüme potansiyeli yüksek illerinden biri olduğu görülmektedir (Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası, 2011). 1981 yılı ortalarına kadar kalkınmada ikinci derecede öncelikli yöreler arasında yer alan Uşak, 2004 yılından sonra kalkınmada öncelikli iller arasına girmiştir.

Uşak halkını sanayiye yönelten en önemli etkenlerden birisi de sulanabilir tarım alanlarının azlığıdır (Uşak Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, 2009: 127).

Uşak, Türkiye’de ilk sanayi kuruluşlarının ortaya çıktığı illerdendir. Uşak’ta 1898, 1905 ve 1910 yıllarında yün ipliği imalatı için fabrikalar kurulurken, 1926’da Türkiye’nin ilk şeker fabrikası olan Uşak Şeker Fabrikası hizmete açılmıştır. 1950 sonrası, karayolu taşımacılığında meydana gelen gelişmeler ve 1980’lerdeki dışa açılma çabaları, Uşak’ın pazarlara erişilebilirliğini artırarak kent ekonomisinin gelişimine katkıda bulunmuştur (Akyüz, 2002).

Uşak ilinde iki tane organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Bunlar; tekstil sektörü ağırlıklı Uşak Organize Sanayi Bölgesi ile deri sektörü ağırlıklı Uşak Deri (Karma) Organize Sanayi Bölgesidir (Zafer Kalkınma Ajansı, 2011). Sanayi bölgelerinin ayırımından da anlaşılacağı üzere, Uşak ilinde önde gelen sektörler tekstil ve dericilik iken seramik sektörü de önemli sektörler arasında yerini almaktadır.

Tablo 5: UKOSB ve UOSB Sektörleri ve Firma Sayıları

Uşak Karma Organize Sanayi Bölgesi		Uşak Organize Sanayi Bölgesi			
Sektör	Firma Sayısı	Sektör	Firma Sayısı	Sektör	Firma Sayısı
Deri Kimyasalları	10	Ağaç İşleri	5	Gıda	7
Deri Ürünleri	89	Atölye	6	İplik	51
Deri Ürünleri (Depo)	5	Battaniye	15	Kimyasal ve Yağ	9
Deri Ürünleri (Etleme)	4	Boyahane	8	Makine	3
Deri Ürünleri (Yün Yık.)	5	Depo	75	Plastik ve Alümin.	7
Geri Kazanım	4	Dokuma	10	Seramik Mermer	7
Tekstil	26	Elektrik	1	Tekstil Yıkama	4

Diğer	11	Elyaf Keçe	17	Zirai	2
Toplam	154	Lastik Kaplama	1	Oto Yedek Parça	1
		Prefabrik	1	Tekstil	4
		Toplam	139	Toplam	95

Kaynak:UKOSB, 2011;UOSB, 2011.

Uşak Karma Organize Sanayi Bölgesi ve Uşak Organize Sanayi Bölgesindeki firmaların sektörlere göre dağılımını ve firma sayılarını gösteren Tablo 5 incelendiğinde; Uşak Karma Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren firmaların büyük bir bölümünün deri sektöründe olduğu anlaşılmaktadır. Günümüzde yaklaşık 3.000 kişinin istihdam edildiği ve yılda 50 milyon adet hayvan derisini işleme kapasitesine sahip olan bu sektör, Uşak ekonomisinin önemli sanayi kollarından birini oluşturmaktadır (Koçan, 2011: 124-138). Uşak Organize Sanayi Bölgesi firmalarının ise daha çok depo, iplik, battaniye, elyaf keçe ve dokuma sektörlerinde faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Uşak'ta tekstil sanayi; pamuklu dokuma, apre-boya-baskı, pamuk ipliği, halı, kilim, battaniye, trikotaj ipi ve pelüş battaniye üretimi şeklinde gerçekleşmektedir (Uşak Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, 2009).

Tablo 6: Uşak'ta İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı

Sektör	Sayı	Yüzde
Tekstil	154	64,7
Deri	23	9,7
Seramik	3	1,3
Gıda	23	9,7
Makine	4	1,7
Kimya-Petrol	3	1,3
Diğer	28	11,8
Toplam	238	100

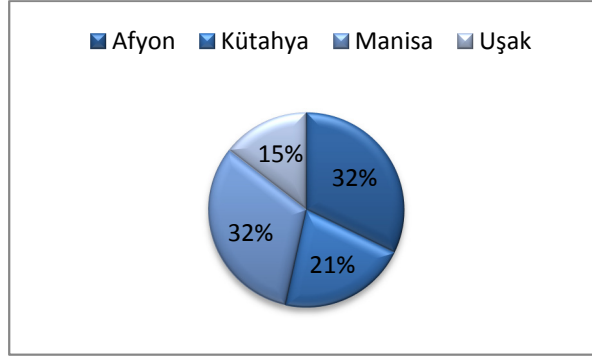
Kaynak: Aydoğuş ve Bayraktar, 2005: 30.

Tablo 6'da Uşak ilinde faaliyet gösteren işletmelerin faaliyet alanlarına göre dağılımları bulunmaktadır. Buna göre, Uşak'ta işletmelerin %64,7'lik kısmının tekstil sektöründe faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu bilgiler ışığında, tekstil sektörünün Uşak'ın önde gelen sektörü olduğu söylenebilir. Uşak'ta istihdam edilen her dört kişiden biri, tekstil ürünleri ve

bu ürünlerin imalatında çalışmaktadır. TÜİK'in 2002 yılındaki Genel Sanayi İşyerleri Sayımı sonuçlarına göre, tekstil ürünleri imalatının il içindeki sektörel payı, ülke payından büyüktür. Ayrıca 2000-2004 döneminde ilde yapılan toplam ihracatın yaklaşık %90'ı tekstil sektöründedir (DPT, 2011).

- Tarım

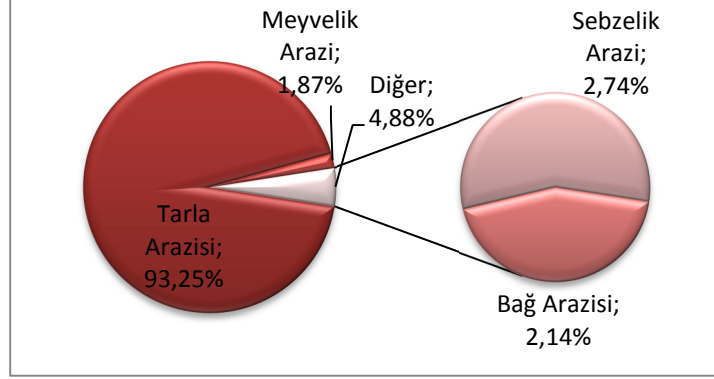
Türkiye'nin İç Batı Anadolu Bölümünde, Ege Bölgesinde bulunan ve yüz ölçümü 5.241 Km² olan Uşak ilinin arazisinin; %37,5'i dağlık, %5,4'ü ova, %57,1'i platodur. Toplam tarım alanı 2.195.744 dekar olan Uşak'ın 2.035.986 dekarlık bölümü ekilen tarla alanıdır. Uşak TR33 bölgesinin en küçük tarım alanına sahiptir. Grafik 3'e bakıldığında, Uşak'ın toplam tarım alanının, bölge toplam tarım alanlarının %15'lik kısmını oluşturduğu görülmektedir.

Grafik 3: TR33 Bölgesi Tarım Alanının İllere Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2011.

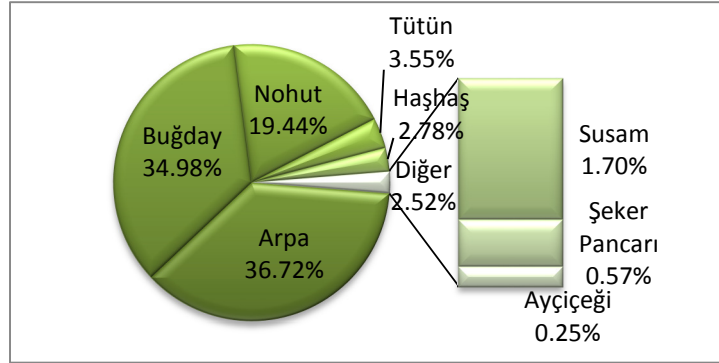
%15'lik pay ile en küçük tarım alanına sahip olan Uşak'ın, ekilebilir tarla alanı payının %18'e yükseldiği görülmektedir. Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü verilerine göre, tarım alanlarının yalnızca %8'i sulanabilmekte, geriye kalan %92'lik alan sulanamamaktadır. Grafik 4'teki, Uşak'taki tarım alanlarının dağılımına bakıldığında ise alanın %93,25'inin tarla arazisi olduğu görülmektedir. Geriye kalan alanın ise %2,74'ü sebzelik arazi, %4'ü bağ arazisi, %1,87'si ise meyvelik arazi olarak kullanılmaktadır.

Grafik 4: Uşak'taki Tarım Alanlarının Dağılımı

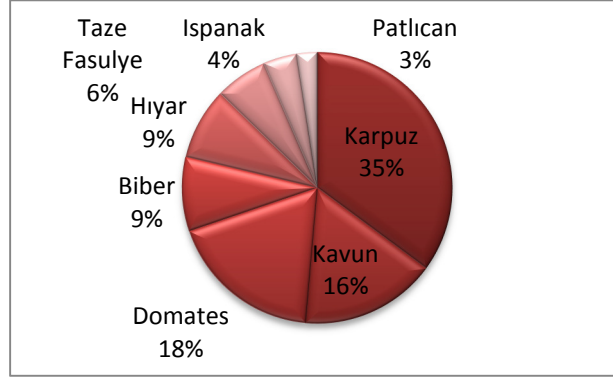
Kaynak: Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2011.

Uşak'taki ekilebilir tarla alanlarının ürün gruplarına göre dağılımını gösteren Grafik 5 incelendiğinde; arpanın %36,72 ve buğdayın %34,98 ile ilk sıralarda yer aldığı, nohudun ise %19,44'lük oranla arpa ve buğdayı takip ettiği görülmektedir. Endüstriyel bitkiler, yağlı tohumlar ve yem bitkileri üretiminin ise sınırlı miktarda kaldığı görülmektedir.

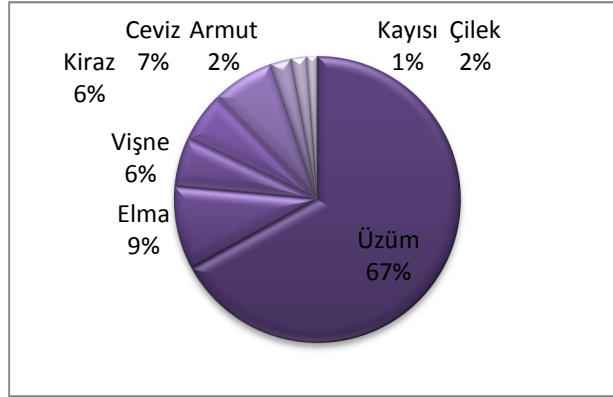
Grafik 5: Uşak'ta Ekilebilir Tarla Alanlarının Ürün Gruplarına Göre Dağılımı
Kaynak: Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2011.

Uşak tarımsal üretimi içerisinde tahıl ürünlerinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Uşak'taki sulanabilir tarla alanlarının azlığı göz önüne alındığında, kuru tarım koşullarına uygun bitkiler olmaları nedeniyle tahıl üretimi yoğun olarak tercih edilmektedir. Ancak Türkiye'de kurulan ilk şeker fabrikalarından birine sahip olan Uşak ilinde, şeker pancarı üretiminin %0,57 gibi düşük bir oranda kalması dikkat çekicidir.

Grafik 6: Uşak'taki Sebze Bahçelerinin Ürünlere Göre Dağılımı
Kaynak: Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2011.

Uşak'taki sebze bahçelerinin ürünlere göre dağılımına bakıldığında, karpuz ve kavun üretiminin ilk sıraları aldığı görülmektedir. Bunun yanında; domates, biber ve hıyar üretimi önemli yer tutmaktadır. Ancak sebze bahçelerinin Uşak'taki tarım alanlarının yalnızca %2,78'ini oluşturduğu göz önüne alındığında, bu ürünlerin önemli ekonomik katkısının olmadığı anlaşılmaktadır.

Grafik 7: Uşak'taki Meyve Bahçelerinin Ürünlere Göre Dağılımı
Kaynak: Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2011.

Meyve bahçeleri için de benzeri bir durumdan söz edilebilir. Bağ arazileri de dâhil edildiğinde, Uşak'taki tarım alanlarının yaklaşık %4'ünü oluşturan meyve bahçeleri içinde en büyük payı %67 ile üzüm üretimi almaktadır. Elma, vişne, çilek, kiraz üretimi ise küçük miktarlardadır. Bununla birlikte, bağlık alanların azlığına rağmen, Uşak'ın pazarlanan

bitkisel ürünleri içinde üzüm ve üzüksü meyvelerin payı %18,3'dür. Uşak'ta yetiştirilen tüm sebze ürünlerinin, pazarlanabilen bitkisel ürünler arasındaki payının %17 ve tüm meyve ürünlerinin payının %25,5 olduğu göz önüne alındığında, üzüm ve üzüksü meyve üretiminin Uşak tarımında önemli bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır (Genç, 2004: 40).

Uşak tarımının en önemli sorunlarından biri de, modern tarıma geçişin bölgedeki diğer illere göre daha geç gerçekleşmesidir. 1960'lı yılların başında kentte yalnızca 75 traktör varken, 70'li yıllarda bu sayı 345'e, 1980'li yıllarda ise 3.500'e yükselmiştir (Genç, 2004: 53). 2010 yılı rakamlarına bakıldığında ise kentte 13.099 traktörün bulunduğu görülmektedir (Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2011). Geçmiş yıllarda traktör ve diğer modern tarım gereçlerinin sayısının azlığı, Uşak tarımının gelişmemesinin en önemli nedenlerinden biri olmuştur. Bu bağlamda, tarımda gelişmenin sağlanabilmesi için modern tarım araçları sayısının artması, örtü altı üretimin artırılması, sorunlu tarım alanlarının tespit edilip iyileştirilmesi, bitki sağlığı uygulamalarının artırılması, kuru tarım alanlarının sulamaya açılması önem arz etmektedir.

- Hayvancılık

Hayvancılık Uşak'ta sulanabilir tarım arazilerinin azlığı ve arazilerin engebeli olması nedeniyle önemli yer tutmaktadır. Buna rağmen, hayvancılığa gereken önem verilmediğinden ilkel koşullarda hayvancılık yapılmaktadır. İlde modern tarım işletmesi sayısı oldukça az olup, genellikle aile işletmeleri hâkimdir. Bununla birlikte, hayvancılık büyük oranda bitkisel üretimin yanında ikincil bir geçim kaynağı olarak icra edilmektedir (Genç, 2004: 56).

Uşak'ta özellikle kümes hayvanları ve küçükbaş hayvancılık ön plandadır. Özellikle et tavukçuluğu, Uşak ekonomisi için önemli bir yer tutmaktadır. Tablo 7'deki verilere göre, Uşak; et tavukçuluğunda TR33 bölgesinde %18,1'lik payı ile Manisa'nın hemen ardından ikinci sıradadır. Türkiye genelinde ise %1,6'lık payı ile 14. sırada yer almaktadır. Bu durum, kümes hayvancılığının Uşak için önemini ortaya koymaktadır. Hayvansal ürün değerlerine bakıldığında; süt, kırmızı et, yumurta gibi hayvansal ürünlerin üretiminde Uşak, hem TR33 bölgesi hem de Türkiye genelinde oldukça geride kalmaktadır. Ancak beyaz et üretimi göz önüne alındığında yıllık 34.533 tonluk üretimi ile Uşak, Türkiye'de iller bazında 5. sıraya yerleşmektedir.

Tablo 7: Hayvansal Ürün Değerleri

Ürün Cinsi	Uşak	TR33	Ege Bölgesi	Türkiye
Süt (Ton)	116.660	848.154	2.199.191	12.542.185
Kırmızı Et (Ton)	2.464	30.851	88.754	412.621
Beyaz Et (Ton)	34.533	161.433	269.466	1.358.158
Deri (Adet)	34.019	416.311	1.272.948	6.598.183
Yumurta (Bin)	32.881	3.107.916	4.503.879	13.832.726
Yapağı-Kıl-Tiftik (Ton)	401	2.736	4.310	42.446

Kaynak: Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2011.

Bunun yanında son yıllarda Uşak'ta arı yetiştiriciliği, su ürünleri yetiştiriciliği gibi yeni hayvancılık faaliyetlerinin de gelişme gösterdiği görülmektedir. Arıcılık açısından, Uşak ili ballı ve polenli bitkiler açısından zengin bir coğrafyaya sahiptir. Uşak aynı zamanda su ürünleri yetiştiriciliği açısından, birçok gölet ve barajla çevrilidir. İlin doğal koşullarının sunduğu potansiyelin değerlendirilmesi ile yeni ve kazançlı faaliyet kollarının gelişmesi mümkün olacaktır.

Sonuç ve Öneriler

Günümüzde küreselleşme olgusunun etkisi ile şekillenen dünya düzeni, kentlerin; küresel, bölgesel, ulusal, yerel ilişkilerin etkileşimi için bir odak noktası olmasına yol açmıştır. Kırdan kente yönelen nüfus, kentin ön plana çıkmasına neden olurken, kent; toplum için, içerisinde yaşanan bir fiziki yapı olmaktan öte, farklı ritimleri bir arada tutabilen, yabancıyla karşılaşılacak ve kültürlerin birlikte yaşayışına hoşgörü duyulan, sivil toplumun etkin olduğu bir yapı olarak, kent kültürü ve kimliği kavramlarını gündeme taşımıştır. Bu doğrultuda, günümüzde kent yaşamı veya ekonomisine yönelik yapılan değerlendirmelerde, kentlerin yaşanabilirliği üzerinde durulmakta ve fiziki unsurların yanında insan odaklı sosyal faktörlere de yer verilmektedir.

Kentlerin sahip olduğu ve kentliye sunduğu koşulların, kentin sahip olduğu yerel dinamiklere, dolayısıyla ekonomik faktörlere bağlı olması, yerel ekonominin güçlendirilmesine yönelik rekabeti körüklemekte ve bölgeler arasında bir kalkınma yarışının yaşanmasına neden olmaktadır. Aynı zamanda bölgeler arasındaki mevcut farklılıkların; geri kalmışlığın ve rekabet edebilirlikten yoksunluğun nedeni olarak ortaya konulması, gelişmişlik düzeyi dengesizliklerin giderilmesi amacıyla rekabet gücünün artırılmasına yönelik politikalara başvurulmasına yol açmaktadır.

Kentlerin rekabet edebilirliği ve yaşanabilirliğinin kazandığı önemden hareketle; Uşak ilinin kent, ekonomi ve yerel dinamikler bağlamında mevcut durumunun ortaya konulması ve stratejik adımların belirlenmesi, kentin geleceğinin şekillendirilmesi bağlamında önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, kentin rekabetçilik ve yaşanabilirlik göstergelerinin yanı sıra sosyo-ekonomik göstergeleri değerlendirilmiştir.

Uşak ili sosyo-ekonomik açıdan, nüfus olarak çevre illerden geri kalmıştır ve nüfus artış hızı ülke ortalamasının oldukça altındadır. Bu durumun nedenlerinden biri, ilin net göç veren konumda olmasıdır. İlin net göç veren konumda olmasının nedeni ise iş imkânlarının kısıtlı olmasının yanında, sosyal ve kültürel faaliyet alanlarının yetersiz olmasıdır. İlin ekonomik yapısı tarım ve sanayiye dayalıdır, ancak her iki sektörde de yeniliklerin ve teknolojik gelişmelerin gecikmeli olarak takip edilmesi nedeniyle geri kalmaktadır. Bunun yanı sıra, ilin coğrafi konumu ve demografik yapısı da bu sektörlerin gelişimini engelleyen unsurlardandır. Ayrıca kentteki yerel aktörlerin koordinasyonunun sağlanamaması nedeniyle, kentte yaratılan değerler, Uşak'ın kentsel gelişimini istenen noktaya taşıyamamaktadır.

Uşak iller arası rekabetçilik endeksi sıralamasında seviye kaybetmektedir. Bunda en önemli rol, kentin ticaret becerisi ve üretim potansiyeli yönünde gerilemesidir. Buna; kullanılan kredi miktarı, ihracat hacmi ve toplam kamu yatırımı sıralamalarındaki gerilemeler etki etmektedir. Uşak'ın yaşanabilirlik sıralamasındaki gerileme ise kentin mevcut durumundaki durağanlığa karşın, diğer kentlerdeki gelişim ivmesinin kenti geriye itmesi ile açıklanabilir.

Uşak iline ilişkin göstergelerin değerlendirilmesi neticesinde, genel olarak, kentteki gelişmişlik düzeyinin yetersiz olduğu ve gelişmenin sağlanması için bazı adımların atılmasına ihtiyaç duyulduğu ifade edilebilir. Bunların başında kentin sahip olduğu coğrafi, kültürel ve ekonomik koşulları gözeten, yerel ölçekli politikaların üretilmesi yönündeki adımlar gelmektedir. Bu bağlamda alınacak en rasyonel karar, kentteki karar birimlerinin birbirinden bağımsız hareketi yerine, ortaklaşa hareket edebilmesini mümkün kılan bir merkezin kurulması olacaktır. Bunun için kentsel bir Hafıza Merkezi'nin Uşak'ta kurulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Zira kentlerin sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan gelişerek yaşayabilmeleri için kendi özelliklerini ve geçmişini tanınması,

¹ Kentsel araştırmalar için bir bilgi sistemi olan Hafıza Merkezi örneği için, Erciyes Üniversitesi Kayseri Araştırma ve Uygulama Merkezi adı altında faaliyet gösteren KAYHAM'a, <http://kayham.erciyes.edu.tr> adresinden ulaşılabilir.

bilmesi ve kültürel dinamiklerinin farkında olması gerekir. Böylece kent, kendini sürekli yenileyerek varlığını devam ettirebilecek ve küreselleşme ile yeni teknolojilerin yarattığı açık toplumun yok edici etkileri karşısında, kimliğini kaybetme tehlikesi ile mücadele edebilecektir.

Kentte ortaklaşa hareketleri özendirerek nitelikteki böylesi gelişmeler, kentin sosyal sermaye birikimini olumlu etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda diğer sermaye türlerinin de mevcudiyetini arttırarak, önemli bir ekonomik geri besleme imkânı sunacaktır. Ancak benzer örneklerden daha öte bir şekilde, Uşak'ta oluşturulacak merkezin; yerel yönetimler, sanayi, ticaret ve meslek odaları, işadamları dernekleri, sivil toplum örgütleri, üniversite ve yerel basın gibi aktörleri birleştirmesi, bunların müşterek hareketini mümkün kılması, kentle ilgili ve kente özel politikalar üretilmesi için bir ortak payda oluşturması gerektiği ifade edilebilir. Bu şekilde, merkezde oluşan bilgi birikiminin yerel aktörler eliyle uygulamaya dökülmesi imkânına kavuşulacaktır.

Kaynakça

- Akyüz, Y. (2002). Globalleşmenin işletmeler üzerindeki finansal etkileri ve Uşak tekstil sanayi işletmeleri üzerinde bir araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Aydoğuş, İ., & Bayraktar, K. (2005). Uşak tekstil sanayi araştırması. H. H. Bayraklı, vd. (Ed.), Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- Çarkçı, A. (2007). Kent yönetimine farklı bakışlar. İstanbul: Şehir Yayınları.
- Dinler, Z. (2008). Bölgesel iktisat. Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları.
- DPT. (2011). Uşak. Bu adresten alınmıştır:
<http://www.dpt.gov.tr/bgyu/illerdesanayi/Usak.pdf>
- DPT. (2008). Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013 Bölgesel gelişme özel ihtisas komisyonu raporu, Ankara: DPT:2766.
- DurnaKezik, Ş. (2010). Kayseri Araştırma ve Uygulama Merkezi (KAYHAM). Kent hafıza merkezleri kent ihtisas kütüphaneleri, kent arşivleri ve kent müzeleri sempozyumu bildiriler ve tartışmalar kitabı (113-133), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ertürk, H., & Sam, N. (2009). Kent ekonomisi. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Genç, Ö. (2004). Uşak ili uygun yatırım alanları araştırması. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası Araştırma Müdürlüğü.
- Göymen, K. (1997). Türkiye'de kent yönetimi. İstanbul: Boyut Kitapları.
- Karakoç, B. (2007). Uşak'ta tekstil sanayi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans

- Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Keyman, E. F., & Koyuncu Lorasdağı, B. (2010). Kentler: Anadolu'nun dönüşümü, Türkiye'nin geleceği. İstanbul: Doğan Kitap.
- Koçan, N. (2011). Sanayi alanlarının dönüşümü: Uşak eski Tabakhane Deri Sanayi Bölgesi. Karadeniz Fen Bilimleri Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 3, (124-138).
- Mavi, B. (2011). 81 ilin yaşam kalitesi araştırması 2011, CNBC-E Business, 59, Eylül 2011, (64-98).
- Meçik, O., & Nalbantçılar, A. B. (2011). Küreselleşme sürecinde firmaların rekabet üstünlüğü için bir anahtar: Yerel ekonomiler, Üçüncü Yerel Ekonomiler Kongresi Bildiriler Kitabı, Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F.: Konya, (45-58).
- Özav, L. (2005). İlkler şehri Uşak, H. H. Bayraklı (Ed.), Uşak.
- Özer, Y. E. (2010). Bölgesel kalkınma ajanslarının yapılanması ve işlevselliği: İzmir ve Çukurova örnekleri. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Sözen, M. (2007). Coğrafyamızın birikimini ve gücünü birlikte anlamak kılmak. Kent ve planlama: Geçmişini korumak geleceği tasarlamak (53-58). A. Mengi (Ed.), Ankara: İmge Kitabevi.
- TÜİK. (2011). Bu adresten alınmıştır: www.tuik.gov.tr
- Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası. (2011). Bu adresten alınmıştır: <http://www.tekstilisveren.org/content/view/670/55/>
- UKOSB. (2011).. Bu adresten alınmıştır: <http://www.ukosb.org.tr/>
- UOSB. (2011). Bu adresten alınmıştır: <http://www.uosb.org.tr/>
- Urak, & Deloitte. (2011). İllerarası rekabetçilik endeksi 2009-2010. http://www.deloitte.com/assets/Dcom- adresinden alınmıştır. Turkey/Local%20Assets/Documents/turkey_tr finansalhizmetler rekabetcili kendeksi_290411.pdf
- Uşak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü. (2011). Bu adresten alınmıştır: http://www.usak-tarim.gov.tr/2010_faaliyet.asp
- Uşak İl Özel İdaresi. (2011). Bu adresten alınmıştır: <http://www.usakozelidaresi.gov.tr/>
- Uşak Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü. (2009). Uşak ili çevre durum raporu. Uşak: T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı.
- Yamaç, K. (2009). Bilgi toplumu ve üniversiteler. Ankara: Eflatun Yayınevi.
- Zafer Kalkınma Ajansı, Bu adresten alınmıştır: <http://www.zafer.org.tr/bolgemiz/tr33-bolgesi/usak/198-usak-ili-sanayi-ve-ticaret.html>